

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูส้มโอ ของเกษตรกรในอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

โดย

นายสรารุณ รัตนศรี

มีนาคม 2543

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญสม วิชาเอกศิริ

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูส้มโอของเกษตรกร 2) ระดับในการใช้สารเคมีของเกษตรกร 3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับในการใช้สารเคมีของเกษตรกร และ 4) ปัญหาในการใช้สารเคมีของเกษตรกร ผู้ให้ข้อมูลได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบ systematic random sampling จำนวน 163 ราย รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและผ่านการทดสอบความตรงและความเที่ยงแล้ว วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC⁺) ผลการวิจัยมีดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลมีอายุเฉลี่ย 40 ปี ร้อยละ 69.94 จบการศึกษามัธยมศึกษา มีรายได้จากการปลูกส้มโอเฉลี่ย 212,981 บาทต่อปี และมีรายได้รวมเฉลี่ย 306,125 บาทต่อปี มีประสบการณ์ทำการเกษตรเฉลี่ย 12 ปี และประสบการณ์ทำสวนส้มโอ 10 ปี มีขนาดพื้นที่ปลูกส้มโอโดยเฉลี่ย 9 ไร่ มีจำนวนแรงงานในการทำเกษตรและจำนวนแรงงานในการทำสวนส้มโอเฉลี่ย 3 คนสำหรับการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางราชการเฉลี่ย 3 ครั้งต่อปี รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตรผ่านสื่อทางรายการวิทยุ 9 ครั้งต่อเดือน ทางรายการโทรทัศน์ 12 ครั้งต่อเดือน ทางเอกสารเผยแพร่ทางราชการ 1 ครั้งต่อเดือน และทางวารสารการเกษตร 2 ครั้งต่อเดือน ได้รับคำแนะนำจากร้านขายสารเคมีเฉลี่ย 5

ครั้งต่อปี และเข้ารับการฝึกอบรม 2 ครั้งต่อปี ส่วนระดับการปฏิบัติตนในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูส้มโออยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาและรายได้จากการทำสวนส้มโอมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเตรียมตัวก่อนใช้สารเคมี ขนาดพื้นที่ปลูกส้มโอและจำนวนแรงงานในสวนส้มโอมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเตรียมตัวก่อนใช้สารเคมีและขณะใช้สารเคมี และการรับรู้ข่าวสารทางรายการวิทยุมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนหลังใช้สารเคมี ในขณะที่ยา รายได้รวม และประสบการณ์ทำสวนส้มโอไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับการใช้สารเคมี

ส่วนปัญหาอุปสรรคในการใช้สารเคมีพบว่า เกษตรกรมีปัญหาในการเลือกซื้อสารเคมีในระดับปานกลาง มีปัญหาด้านการรับรู้ข่าวสารเรื่องสารเคมีและปัญหาสภาพแวดล้อมภายในสวนส้มโอในระดับน้อย